

SS-016

Orak hücreli anemili çocuklarda solunum yolu ve allerjik hastalıklar sıklığının belirlenmesi

Tuğba Arıkoğlu¹, Melih Er², Selma Unal³, Funda Cıtak⁴, Didem Derici Yıldırım⁵, Semanur Kuyucu¹

¹Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Ana Bilim Dalı, Çocuk Allerji ve İmmünoloji Bilim Dalı, Mersin

²Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Mersin

³Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi, Pediatri Ana Bilim Dalı, Çocuk Hematoloji Bilim Dalı, Mersin

⁴Mersin Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Çocuk Hematoloji Kliniği, Mersin

⁵Mersin Üniversitesi Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Anabilim Dalı, Mersin

AMAÇ: Orak hücre hastalığı (OHH), hayatı tehdit edebilen akut komplikasyonlar ve çeşitli organlarda kronik hasarlar ile sonuçlanabilen bir kan hastalığıdır. Orak hücre akciğer hastalığı, OHH'nin kronik pulmoner bir komplikasyonudur. Bu çalışmanın amacı, orak hücre anemili çocuklarda astım ve allerjik hastalıkların sıklığının belirlenmesi ve solunum sistemi problemleri ile OHH'a ait klinik ve laboratuvar parametreleri arasındaki ilişkinin araştırılmasıdır.

YÖNTEM: Mersin Üniversitesi Sağlık Araştırma ve Uygulama Merkezi, Çocuk Hematoloji bölümünde OHH tanısı ile izlenen 67 hasta ve OHH'ı olmayan kontrol grubu 49 kişi olmak üzere toplam 116 çocuk çalışmaya dahil edildi. Hasta ve kontrol grubunda ayrıntılı anket, solunum fonksiyon testleri (spirometri, impulse osilometri, pletismografi) ve ekshalasyon havasında nitrik oksit (FENO) testi uygulandı. Ayrıca, OHH grubuna bronş provokasyon testi, serum atopi belirteçleri (total IgE, eozinofil, besin ve inhalan sp Ige) ve deri prik testi uygulandı.

BULGULAR: OHH grubunun yaş ortalaması 14,6±3,9 ve kontrol grubunun 12,5±4,2 olup yaş açısından anlamlı fark saptandı (p=0.008). Hastaların 36'sında (%53.7) bugüne kadar akut göğüs sendromu (AGS) gecirme öyküsü olup, son 1 yılda AGS öyküsü olan 17 (%25.4) kişi vardı. Obstruktif akciğer semptomları ve allerjik hastalık sıklığının belirlenebilmesi için anket soruları kombinasyonu oluşturularak hastalar değerlendirildi. Anket sonuçlarına göre, OHH grubunun %43.3'ünde (29/67) atopik hastalık fenotipi olup, kontrol grubunun %34.8'inde (16/49) mevcuttu (p=0.364). Deri testi veya sp IgE ile değerlendirildiğinde OHH grubunda %8.9 (6/67) atopi saptandı. OHH grubunun %47.8'inde (32/67) güncel obstruktif hastalık fenotipi olup, kontrol grubunun %8.2'sinde (4/49) mevcuttu (p<0.001). OHH grubunun FeNO ortancası 12.0 (min-max; 10.0-17.0) ve kontrol grubunun 11.0 (min-max; 8-16.2) olup anlamlı bir fark saptanmadı (p=0.301). Güncel obstruktif hastalık fenotipine sahip olan ve olmayan grup arasında serum total Ige, eozinofil sayısı ve FeNO açısından anlamlı bir fark bulunmadı. OHH grubunun FEV1chg%pred (p=0.031), ITGV%pre (p=0.004), TLC%pre (p=0.002), IC%pre (p=0.037) değerleri kontrol grubuna göre düşük saptandı. OHH grubunun

R5Hz%preM ($p<0.001$) değeri ve R5-R20% ($p=0.002$) farkı kontrol gruba gore anlamlı duzeyde yuksek saptandı. Guncel obstruktif hastalık fenotipine sahip olan oraklarda R5-R20% farkı kontrol grubuna gore anlamlı duzeyde daha yuksekti ($p=0.005$). OHH grubunda bronş aşırı cevaplılığı olan 7 kişi (%12.7) tespit edildi. Bu zamana kadar AGS gecirenlerde (PC20 metakolin: 1 mg/ml), gecirmeyenlere (PC20 metakolin: 14 mg/ml) gore anlamlı duzeyde artmış metakolin duyarlılığı saptandı ($p=0,008$).

SONUÇ: Orak hucre anemili cocuklarda, obstruktif hastalık semptomları, hava yolu direnc artışı ve bronş aşırı cevaplılığı ve restriktif akciğer hastalığı bulguları anlamlı olarak yuksek saptandı. Bu hastaların duzenli olarak bu bulgular ve belirtiler acısından takip edilmesi, hastaların erken tanınması ve uygun vakalarda tedavi başlanması uzun donemde morbidite ve mortaliteyi azaltıcı bir girişim olacaktır.

Anahtar Kelimeler: atopi, bronş aşırı cevaplılığı, FeNO, orak hucreli anemi, restriktif akciğer hastalığı, solunum fonksiyon testi